

Josephus, Contra Apionem II 190-192

πρώτη δ' ἡγεῖται: *als eerste staat vooraan*; ἡγέομαι: leiden, de weg wijzen; zie ook WL.

ἡ περὶ θεοῦ: sc. πρόρρησις.

ἔχει: pregnant: verwijst naar de goddelijke leiding.

τὰ σύμπαντα: i.e. het heelal.

μέσα: μέσα, τά (gesubstantiveerd adiectivum; i.c. μέσος): *midden*.

οὗτος: vat θεός weer op.

τῶν πάντων: neutrum; de genitivus is afhankelijk van ἀρχή...μέσα...τέλος.

παντὸς οὐτινοσοῦν: neutrum; de genitivus comparationis is afhankelijk van φανερώτερος.

μορφήν...μέγεθος: bepaling van beperking in de accusativus (vert.: *wat...betreft*), afhankelijk van ἄφατος.

πρὸς εἰκόνα: πρὸς: (finaal) *om...te maken*.

κἂν: crasis van καί en ἕάν.

μιμήσεως: sc. αὐτῆς, i.e. τῆς τοῦ θεοῦ εἰκόνας.

ὅμοιον: sc. αὐτῷ, i.e. τῷ θεῷ.

εἰκάζειν: i.e. zich voorstellen en afbeelden; εἰκάζω: *verbeelden, uitbeelden*; zie ook WL.

χερσίν: dat. plur. bij χεῖρ (gen. sing.: χειρός).

οὗ τινων συνεργασμένων ἐπιδηθείς: συνεργασμένων: futurum, vanuit het begin van de schepping gezien; ἐπιδέομαί τινος: *iets/iemand erbij nodig hebben*.

αὐτοῦ θελησάντος: genitivus absolutus; ἠθέλεσα/ἔθέλεσα: aoristus bij ἐθέλω/θέλω.

ἦν...γεγονότα: (= ἐγένονεν) omschrijvende vervoeging.

τοῦτον θεραπευτέον ἀσκοῦντας ἀρετήν: τοῦτον θεραπευτέον ἐστὶν ἡμῖν ἀσκοῦσιν ἀρετήν. τοῦτον: objectsaccusativus bij θεραπευτέον.

θεραπευτέος: het adiectivum verbale op –τέος geeft aan dat er iets gedaan moet worden. De handelende persoon staat in de dativus. Er zijn twee constructies mogelijk: (a) een persoonlijke: οὗτος ἡμῖν θεραπευτέος ἐστίν, (b) (zoals hier) een onpersoonlijke: τοῦτον ἡμῖν θεραπευτέον (ἐστίν). Beide betekenen ze: *Hij moet door ons gediend worden*.

ἀσκοῦντας: accusativus in plaats van de dativus die met het aan te vullen ἡμῖν zou moeten congrueren.

τρόπος...θεοῦ θεραπείας οὗτος ὀσιώτατος:

οὗτος: subject.

τρόπος... θεοῦ θεραπείας... ὀσιώτατος: naamwoordelijk deel van het predicat.

θεραπείας: de genitivus hangt van τρόπος af; θεοῦ: de genitivus obiectivus hangt van θεραπείας af.